

You have downloaded a document from
RE-BUS
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Międzynarodowa sieć naukowa IRNet w dobie nowych technologii, globalizacji i internacjonalizacji edukacji oraz kompetencji kluczowych : wstępny raport z implementacji projektu

Author: Eugenia Smyrnova-Trybulska, Piet Kommers, Nataliia Morze, Tatiana Noskova, Olga Yakovleva, Tatiana Pavlova

Citation style: Smyrnova-Trybulska Eugenia, Kommers Piet, Morze Nataliia, Noskova Tatiana, Yakovleva Olga, Pavlova Tatiana. (2016). Międzynarodowa sieć naukowa IRNet w dobie nowych technologii, globalizacji i internacjonalizacji edukacji oraz kompetencji kluczowych : wstępny raport z implementacji projektu. "EduAkcja. Magazyn edukacji elektronicznej" (Vol. 12, nr 2 (2016) s. 130-138).

Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach - Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja.

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Międzynarodowa sieć naukowa IRNet w dobie nowych technologii, globalizacji i internacjonalizacji edukacji oraz kompetencji kluczowych.

Wstępny raport z implementacji projektu

Eugenia Smyrnova-Trybulska
Uniwersytet Śląski
esmyrnova@us.edu.pl

Piet Kommers
University of Twente, The Netherlands,
p.a.m.kommers@utwente.nl

Prof. Nataliia Morze,
n.morze@kubg.edu.ua
Borys Grinchenko Kiev University, Ukraine

Prof. Tatiana Noskova
noskovatn@gmail.com,
Herzen State Pedagogical University of Russia, Russia

dr Olga Yakovleva,
ekzegeza@yandex.ru,
Herzen State Pedagogical University of Russia, Russia

dr Tatiana Pavlova
pavtatbor@gmail.com
Herzen State Pedagogical University of Russia, Russia

Aktualność tematu artykułu jest określona przez *Strategię rozwoju społeczeństwa wiedzy w XXI w.* i związana z przejściem do społeczeństwa globalnych kompetencji, w którym zmienia się zarówno globalna ekonomika, jak i status szkolnictwa. Bez aktywnego wdrażania innowacyjnych form, metod, technologii nauczania – i przede wszystkim e-learningu na wszystkich szczeblach kształcenia – te cele nie mogą być pomyślnie osiągnięte. Jednocześnie warto określić istniejący problem, polegający na tym, że metodologia e-learningu nie jest jeszcze całkowicie opracowana i sprecyzowana.

W artykule zostaną przedstawione: konsorcjum Projektu IRNet (WWW.irnet.us.edu.pl), które łączy 10 uczelni partnerskich z dziewięciu krajów (Uniwersytet Śląski w Polsce – koordynator projektu), ogólne i szczegółowe cele, zadania, oczekiwane rezultaty roboczych pakietów projektu, które są uwarunkowane między innymi współczesnymi tendencjami globalizacji (globalne

kompetencje, komunikacja za pośrednictwem Internetu) i internacjonalizacji edukacji.

Rozwój technologii informatycznych i rewolucja cyfrowa są porównywalne z wynalezieniem pisma. Choć metody nauczania uwzględniające nowe trendy i nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne, w tym oparte na ICT, jak pokazują badania – znacznie są w tyle za rozwojem samej technologii.

W nowoczesnym społeczeństwie możemy obserwować nowe światowe trendy: zmiany technologiczne, gospodarcze, kulturowe, ekologiczne, ekonomiczne, które są częścią szybkiego i nierównomiernego procesu globalizacji. Rosnące globalne siły współzależności współczesnych obywateli, zwłaszcza młodego pokolenia, wymagają, aby wziąć udział w skutecznym rozwiązywaniu problemów globalnych, a jednocześnie – w lokalnym i krajowym życiu publicznym.

W związku z tym konieczne jest przeprowadzenie systematycznego i jakościowego przygotowania i kształcenia naszych studentów w rozwoju u nich ważnych kompetencji kluczowych, głównie cyfrowych, dla skutecznego funkcjonowania w społeczeństwie informacyjnym opartym na wiedzy w kontekście globalizacji i internacjonalizacji (Boix-Mansilla i Jackson, 2011).

We „Wprowadzeniu” do monografii *Globalizacja i internacjonalizacja szkolnictwa wyższego* [wstęp do monografii on-line] Hans De Wit (2011) podkreślił, że *Międzynarodowy wymiar i pozycja szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej ma większy nacisk, akcent w międzynarodowych, krajowych i instytucjonalnych dokumentach i deklaracjach misji niż kiedykolwiek wcześniej*. Philip Altbach, Liz Reisberg i Laura Rumbley (2009, s.7) w raporcie przedstawionym podczas Światowej Konferencji UNESCO w sprawie Szkolnictwa Wyższego zaznaczyli: *Uniwersytety zawsze miały wpływ na międzynarodowe trendy i w pewnym stopniu prowadzone w ramach szerszej społeczności międzynarodowe instytucje akademickie, naukowców i badania. Jednak w 21 wieku realia są zwiększone o znaczenie globalnego kontekstu. Wzrost angielskiego jako dominującego języka komunikacji naukowej nie ma precedensu. Znaczenia takiego nie miała łacina, która dominowała w środowisku akademickim w średniowiecznej Europie. Technologie informacyjne i komunikacyjne stworzyły uniwersalne środki natychmiastowego i łatwego kontaktu i komunikacji naukowej. Jednocześnie, te zmiany mają pomóc skoncentrować własność wydawnictw, baz danych i innych kluczowych zasobów w rękach najsilniejszych uczelni i kilku międzynarodowych firm, znajdujących się prawie wyłącznie w krajach rozwiniętych na świecie*.

Kolejną ważniejszą kategorią współczesnego świata i trendów w edukacji wyższej jest internacjonalizacja. *Internacjonalizacja przez lata przeniosła się z reaktywnej do proaktywnej kwestii strategicznych, z wartości dodanej do głównego nurtu... Rosnąca konkurencja w szkolnictwie wyższym i zapewnienie komercjalizacji i transgraniczne wykształcenie wyższe są wyzwaniem dla wartości tradycyjnej współpracy, wymiany i partnerstwa. W tym samym czasie umiędzynarodowienie programu nauczania oraz procesu uczenia się (określane również jako „internacjonalizacja w domu”) stało się tak atrakcyjne, jak i tradycyjne spojrzenie na mobilność (zarówno stopień mobilności, jak i mobilność w ramach stopnia uzyskanego w domu) – podkreśla Hans De Wit. Zgodnie z danymi statystycznymi obecnie około 20–30 procent młodzieży studiuje za granicą. To otwiera im nowe możliwości i perspektywy, a przed szkolnictwem wyższym stawia nowe wyzwania*.

Jest oczywiste, że bez aktywnego wdrażania innowacyjnych form i metod nauczania, a przede wszystkim bez kształcenia na odległość na wszystkich poziomach edukacji, cele te nie mogą być skutecznie osiągnięte. Jednocześnie należy podkreślić jeszcze jeden ważny fakt, że metodologia e-learningu nie jest jeszcze w pełni rozwinięta i uszczegółowiona, zarówno w UE, jak i na Ukrainie, w Rosji i Australii.

Projekt IRNet, o którym poniżej, jest jedną z odpowiedzi na opisane wyzwanie. W latach 1/01/2014 – 31/12/2017 na Uniwersytecie Śląskim jest realizowany międzynarodowy projekt naukowy *Międzynarodowa sieć badawcza na rzecz analizy i rozwoju nowych narzędzi i metod dla zaawansowanych nauk pedagogicznych w zakresie technologii informacyjno-komunikacyj-*

nych, nauczania na odległość oraz kompetencji interkulturowych IRNet (International Research Network for Study and Development of New Tools and Methods for Advanced Pedagogical Science in The Field of ICT Instruments, E-Learning And Intercultural Competences IRNet (www.irnet.us.edu.pl)). Projekt ten jest finansowany przez Komisję Europejską w ramach 7. Programu Ramowego, w ramach działań Marie Curie i Programu międzynarodowej wymiany kadry naukowej (IRSES). Do konsorcjum międzynarodowego należy 10 uczelni z Europy Zachodniej, Środkowej, Wschodniej i Australii.

Projekt IRNet ma na celu opracowanie i wdrażanie interdyscyplinarnego programu służącego rozwojowi nowoczesnych narzędzi w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) w naukach pedagogicznych i kształceniu na odległość, a także rozwojowi pedagogiki w kontekście kompetencji międzykulturowych w krajach Unii Europejskiej, Australii, Rosji i Ukrainy. Celem projektu jest również ocena kompetencji dydaktycznych a także opracowanie skutecznych strategii wdrażania innowacyjnych narzędzi w działalności edukacyjnej w kontekście globalizacji edukacji poprzez:

- zbadanie wskaźników efektywności kształcenia w UE i państwach pozaeuropejskich uczestniczących w projekcie;
- analizę i ocenę kompetencji dydaktycznych w wykorzystaniu innowacyjnych form kształcenia i zaproponowanie skutecznych strategii wdrażania innowacyjnych narzędzi ICT w działalności edukacyjnej;
- analizę i ocenę aspektów społecznych, etycznych, naukowych, ekonomicznych, technicznych, humanistycznych zastosowania ICT i e-learningu oraz uzasadnienie innowacyjnych metod i modeli opracowywanych w Europie i krajach pozaeuropejskich uczestniczących w projekcie;
- ocenę skuteczności istniejących modeli/metod mających na celu zapewnienie rozwoju technik e-learningowych i zwiększenie świadomości międzykulturowej;
- opracowanie nowego modelu kształcenia na odległość oraz kształtowanie kompetencji interkulturalnych, opartych na istniejących modelach/metodologii i literaturze;
- ocenę i prezentację nowych modeli/metod skutecznej pracy zdalnej w zakresie współpracy i poprawy technologii informacyjnych w kształceniu wyższym w UE i krajach trzecich;
- transfer wiedzy w celu generowania strategicznych skutków w zakresie obszaru badań;
- promowanie dyskusji naukowej na temat integralności systemów edukacji z zaznaczeniem szczególnej roli kwestii kompetencyjnych w kontekście globalizacji szkolnictwa wyższego;
- inne.

Cele i zadania projektu realizowane są poprzez siedem pakietów roboczych, z których każdy trwa osiem miesięcy, przy czym jeden pakiet roboczy, dotyczący zarządzania projektem, trwa przez cały okres realizacji projektu – 48 miesięcy (<http://www.irnet.us.edu.pl/documents>).

W ramach *Work Packadge 2 (WP2): Analiza prawnych, etycznych, technicznych aspektów rozwoju narzędzi ICT i nauczania na odległość oraz stanu kompetencji międzykulturowych w krajach partnerskich* zostały sformułowane następujące cele i zadania:

- zbadanie czynników związanych z procesem globalizacji i regionalizacji w rozwoju kompetencji kluczowych;
- określenie roli instytucji szkolnictwa wyższego dla rozwoju kluczowych kompetencji i nowych form współpracy międzynarodowej;
- analiza czynników prawnych, etycznych, technologicznych, społecznych w rozwoju technologii informacyjno-komunikacyjnych w kształceniu na odległość i kompetencji międzykulturowych w każdym z krajów partnerskich;
- i szereg innych.

Wśród ważniejszych celów *WP3: Analiza i ocena rozwoju narzędzi ICT, nauczania na odległość i kompetencji międzykulturowych w krajach partnerskich* można wymienić:

- opracowanie systemu instrumentów, które pozwolą na uzyskanie wiarygodnych i porówny-

walnych danych na temat rozwoju technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz kompetencji nauczycieli i studentów w zakresie wykorzystania ICT w nauce i życiu zawodowym;

- porównanie danych na temat prawnych, etycznych, technologicznych i społecznych czynników, które warunkują kompetencje w zakresie ICT i e-learningu oraz świadomości międzykulturowej;
- wywiady, obserwacje procesu edukacyjnego, analiza procesu nauczania i uczenia się oraz materiałów dydaktycznych, kursów i programów nauczania oraz analiza danych.

Obecnie (2015, 17–24 miesiące projektu) jest realizowany WP4: *Wybór i testowanie nowych narzędzi informatycznych*, który ma na celu:

- określenie i zdefiniowanie profilu wirtualnego kampusu, wirtualnego środowiska nauczania i wirtualnej klasy (VCR), porównanie z technologicznego punktu widzenia najbardziej znanych VCR opartych na PC dostępnych na rynku, określenie metodologicznych aspektów VCR ze szczególnym akcentem na tutoring, analiza profilu IT (konfiguracji), który powinien posiadać narzędzia typu VCR dla zapewnienia dobrego wyniku pedagogicznego;
- opracowanie systemu pomiarowego do badania poziomu wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych i rozwoju kompetencji międzykulturowych;
- utworzenie grup fokusowych studentów i nauczycieli w celu zaangażowania ich do testowania nowych narzędzi ICT (LCMS, MOOCs, VCR, media społecznościowe, Web 2.0 i Web 3.0.) oraz zebranie danych na temat postawy uczestników wobec nowych technologii ICT przez wdrożenie takich metod, jak: obserwacja, wywiad i samoocena;
- przetestowanie narzędzi skutecznego rozwijania kompetencji dla kształtowania kompetencji międzykulturowych;
- analiza uzyskanych danych, określenie mocnych i słabych stron wykorzystanych LCMS, technologii VCR, mediów społecznościowych, wybranych technologii Web 2.0 i Web 3.0;
- inne.

Te cele są realizowane za pośrednictwem metod i narzędzi badawczych, takich jak: ankiety, wywiad, analiza literatury (naukowej, prawniczej, metodycznej na poziomie międzynarodowym, krajowym, uczelnianym), seminaria, warsztaty, konferencje, okrągłe stoły, debaty, wideokonferencje itd., realizowanych podczas naukowych wyjazdów służbowych. Jedną z ważniejszych aktywności projektu jest wymiana kadry naukowej pomiędzy uniwersytetami europejskimi z Czech, Hiszpanii, Niemczech, Polski, Portugalii, Słowacji i uczelni krajów trzecich: Ukrainy, Rosji i Australii.

W ramach WP2 i pobytu naukowców z Uniwersytetu Śląskiego w instytucjach krajów trzecich: BGKU (Ukraina), DSTU (Ukraina) i HSPU (Rosja) oraz w Curtin University of Perth (Australia), zostały zrealizowane takie działania, jak: uczestnictwo w konferencjach i warsztatach, praca nad projektem w zakresie działań przewidzianych w poszczególnych pakietach prac.

Rezultaty działań badawczych są następujące:

1. Analizie dokumentów prawnych dziewięciu krajów projektu IRNET i 10 uczelni w ramach realizacji WP2, czynników prawnych rozwoju ICT i e-learningu w różnych krajach Europy Zachodniej, Centralnej, Wschodniej i Australii, zidentyfikowaniu i określeniu wspólnych charakterystyk oraz różnice w polityce państw i przepisach uczelnianych u różnych partnerów projektu, w tym na Herzen State Pedagogical University. W szczególności zidentyfikowano, że w zachodnich uniwersytetach europejskich potencjał MOOCs wykorzystuje się w taki sposób, który mobilizuje i motywuje do dalszego korzystania z innych narzędzi ICT i e-learningu dla elastycznego uczenia się i nauczania oraz edukacji międzykulturowej. W uniwersytetach Europy Środkowej i Australii blended learning jest realizowany na podstawie rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (na przykład w Polsce liczba godzin w trybie zdalnym nie przekracza 60% ogólnej liczby godzin zajęć). W Rosji i na Ukrainie również zostało przyjęte Rozporządzenie Ministra

Nauki i Szkolnictwa Wyższego dotyczące zdalnej formy, jednak rozporządzenie to nie określa czasu, który może być wykorzystany przez nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć on-line.

2. Można zauważyć, że ze względu na szerokie wykorzystanie technologii w praktyce e-learningu w Rosji są podejmowane działania legislacyjne w celu zapewnienia elastycznych ram prawnych dla wdrożenia tych technologii w instytucjach edukacyjnych różnych szczebli. Główne warunki dla organizowania tego typu interakcji edukacyjnych są w Rosji określone przez: *Ustawę federalną o edukacji* (2012), *Koncepcję jednolitego informacyjnego środowiska edukacyjnego* (2013) i ustawę Ministerstwa Edukacji i Nauki, który określa sposób, w jaki należy stosować technologie nauczania e-learning i na odległość (2014).
3. Aby osiągnąć cele projektu, grupa badawcza opracowała ankietę, która przeznaczona jest do uzyskania danych na temat poglądów i postaw studentów wobec różnych procesów edukacyjnych w ich środowiskach edukacyjnych, pociągających za sobą sposoby wykorzystania ICT, rozwój kompetencji międzykulturowych i zawodowych. Narzędzie diagnostyczne (ankieta), zawierające ponad 60 pytań, zostało przetłumaczone na języki ojczyste studentów (angielski, czeski, holenderski, polski, portugalski, rosyjski, słowacki, hiszpański, ukraiński) i udostępnione on-line za pomocą uniwersyteckiego systemu LimeSurvey i Google Drive.

Obszar badanych danych obejmował:

1. Dane socjologiczne (kraj, narodowość, płeć, wiek, nazwa uczelni, kierunek studiów, specjalizacja, rok studiów, poziom studiów (licencjat, studia magisterskie);
2. Pytania dotyczące kompetencji międzykulturowych;
3. Pytania dotyczące kompetencji ICT, wykorzystania mediów społecznościowych do zajęć pozalekcyjnych;
4. Pytania, które mają charakter refleksyjny, odsłaniające opinie studentów o kursach i ich ocenę e-learningu jako metody i techniki, tj. formy uzyskania wykształcenia, w kategoriach merytorycznych, metodycznych, technologicznych i organizacyjnych.

Ponad 100 respondentów udzieliło odpowiedzi w każdej z uczelni, tj.: HSPU (Rosja), UŚ (Polska), DSTU (Ukraina), BGKU (Ukraina), OU (Czechy), UKF (Słowacja). Partnerzy z LU, UT, CU nadal prowadzą badania, dlatego liczba respondentów z pewnością ulegnie zmianie.

Wstępne wyniki badań zostały opublikowane w różnych artykułach i przedstawione podczas konferencji, spotkań i seminariów w formie referatów.

W ramach badania została również przygotowana i przeprowadzona ankieta dla nauczycieli akademickich. Ankieta zawierała 89 pytań w kilku kategoriach:

1. Podstawy prawne wspomagania ICT. Dokumenty prawne, dotyczące technologii informacyjno-komunikacyjnych;
2. Monitorowanie nauczania;
3. Tworzenie bazy danych zasobów elektronicznych;
4. Ocena jakości nauczania;
5. Bezpieczeństwo informacji;
6. Infrastruktura uniwersytetu;
7. Zarządzanie procesem edukacyjnym (na uniwersytecie);
8. Analiza czynników społecznych i rozwoju międzykulturowego w każdym kraju partnerskim.

Oprócz codziennej pracy nad projektem w zakresie działań przewidzianych do realizacji w poszczególnych pakietach prac w trakcie wizyt miało miejsce uczestnictwo w następujących wydarzeniach:

1. Konferencja *Informacyjno-edukacyjne środowisko high-tech*
2. Warsztaty dotyczące takich tematów, jak
 - a. Najlepsze pedagogiczne umysły i ich wpływ na integrację przeszłości, teraźniejszości

- i przyszłości Europy;
- b. Specjalista IT;
- c. E-learning;
- d. Technologie informacyjne w przygotowaniu uniwersyteckich nauczycieli (kwiecień 2014).

Działania badawcze w czasie wizyty naukowców z uniwersytetów europejskich w CU, Perth, Australia (październik–listopad 2014) koncentrowały się na rozwoju nowych narzędzi i metod pracy w zakresie instrumentów ICT, e-learningu i kompetencji międzykulturowych, co w szczególności miało dostarczyć wsparcia i wiedzy do realizowanego projektu oraz wytyczyć kierunek badań na przyszłość. Uwagę skupiono na:

- analizie tła metodologicznego i głównego podejścia prowadzenia międzynarodowych badań na temat technologii informacyjnych i komunikacyjnych, e-learningu i kompetencji międzykulturowych w celu wypracowania systemu instrumentów odpowiednich do badań na szczeblu międzynarodowym pomiarowych;
- analizie i ocenie poziomu ICT, e-learningu i rozwoju kompetencji międzykulturowych w każdym kraju uczestniczącym w stosowaniu systemu instrumentów pomiarowych;
- porównaniu otrzymanych wyników i sformułowaniu wniosków na temat istniejących barier w rozwoju ICT, e-learningu i kompetencji międzykulturowych, biorąc pod uwagę specyficzne czynniki prawne, społeczne, etyczne i technologiczne leżące u podstaw ich realizacji w różnych krajach partnerskich.

Oprócz codziennej pracy nad projektem w zakresie działań przewidzianych do realizacji w poszczególnych pakietach prac w trakcie wizyt miało miejsce uczestnictwo w następujących wydarzeniach: warsztatach (w tym w warsztacie w *Hub Immersive Vizualisation and eResearch: Symulacja i wirtualizacja w Australii Zachodniej*; listopad 2014), debacie w formie okrągłego stołu (*Analiza i ocena technologii informacyjno-komunikacyjnych, e-learningu i kompetencji międzykulturowych* w Australii, Czechach, Holandii, Polsce, Portugalii, Rosji, Słowacji, Hiszpanii i Ukrainie), warsztatach.

W ramach pobytu naukowców z Uniwersytetu Śląskiego w instytucjach z krajów Unii Europejskiej: UKF (Słowacja), LU (Portugalia), OU (Czechy), UEx (Hiszpania) i UT (Holandia), miał miejsce udział w konferencjach i seminariach, pracowano nad projektem w zakresie działań przewidzianych w poszczególnych pakietach prac.

W 2014 r. zrealizowano dwie wizyty partnerskie w dwóch instytucjach uczestniczących w projekcie, w których z ramienia Uniwersytetu Śląskiego brała udział dr hab. Eugenia Smyrnova-Trybulska, koordynator projektu. Wizyty połączone były z uczestnictwem w konferencjach naukowych i obejmowały:

- Udział w konferencji DIVAI 2014 (*Distance Learning in Applied Informatics*, 5–7.05.2014, UKF, Sturovo, Słowacja). Konferencja poświęcona była wykorzystywaniu symulacji komputerowych, możliwości kształcenia na odległość oraz wykorzystaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych dla oceny wiedzy i samodzielnej pracy uczniów. W konferencji wzięło udział ponad 40 uczestników z różnych krajów;
- Udział w konferencji ICTE 2014 (*Technologie informacyjno-komunikacyjne w edukacji*, 8–12.09.2014, OU, Roznov-pod-Rodnostem, Czechy). Konferencja była poświęcona efektywnemu wykorzystaniu technologii komunikacyjnych w edukacji i stanowiła okazję do wymiany doświadczeń w następujących obszarach: integracja technologii informacyjno-komunikacyjnych w edukacji, e-learning, oprogramowanie i sprzęt wykorzystywane w edukacji, nauczanie spersonalizowane, technologie edukacyjne XXI w.

W ramach pobytu naukowców z BGKU (Ukraina), DSTU (Ukraina) i HSPU (Rosja) na Uniwersytecie Śląskim przewidziano udział w konferencjach i warsztatach oraz pracę nad projektem w zakresie działań przewidzianych w poszczególnych pakietach prac. Uniwersytet Śląski

przyjął naukowców z BGKU (Ukraina), DSTU (Ukraina) i HSPU (Rosja) w październiku 2014.

Działania w zakresie badań w czasie wizyty naukowców z Rosji i Ukrainy koncentrowały się na środowisku e-learningowym w UŚ. Uczestnicy z DSTU, BGKU, HSPU analizowali kursy e-learningowe dostępne na wydziałowej platformie kształcenia na odległość WEiNoE oraz platformach projektowych i badawczych uniwersyteckich, studiowali ich struktury i funkcje, zasady projektowania, jak również podstawowe zasady, formy i metody efektywnego wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz e-learningu na wydziałach uniwersytetu.

Naukowcy studiowali i dyskutowali pytania dotyczące opracowywania instrumentów, które byłyby w stanie dostarczyć wiarygodnych i porównywalnych danych na temat rozwoju ICT i e-learningu, efektywności ich wykorzystania w edukacji, a także działań edukacyjnych nauczycieli i studentów, stosunku wobec wykorzystania ICT w nauczaniu i relacjach międzykulturowych. Podczas tych spotkań zostały zaproponowane modele kompetencji w zakresie ICT dla magistrów i nauczycieli oraz instrumenty do oceny ich poziomu.

Oprócz codziennej pracy nad projektem goście uczestniczyli w następujących wydarzeniach:

- Konferencja *Teoretyczne i praktyczne aspekty nauczania na odległość*, podtytuł: *E-learning i rozwój międzykulturowy w różnych krajach*, oraz warsztat;
- Seminarium *Edukacja dzieci i młodzieży w środowisku zróżnicowanym kulturalnie*;
- Warsztaty *Wdrożenie e-learningu na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Śląskiego*;
- Warsztaty *Jak korzystać ze źródeł cyfrowych* w Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej Uniwersytetu Śląskiego;
- Warsztaty *Cyfrowe narzędzia stosowane w badaniach nad nanotechnologią i bioinformatyką*;
- Warsztaty *Cyfrowe technologie w humanistyce – Narzędzia IT w szkolnictwie wyższym*;
- Warsztaty *Rozwój kursów e-learningowych, wspomaganych przez Centrum Kształcenia na odległość* (październik 2014).

W dniach 12–14.10.2014 na Wydziale Etnologii i Nauk o Edukacji UŚ w Cieszynie odbyła się konferencja *Teoretyczne i praktyczne aspekty nauczania na odległość: E-learning i rozwój kompetencji międzykulturowych w różnych krajach*. Kształcenie na odległość stanowi temat szerokiego zainteresowania różnych grup badaczy w większości krajów Europy i krajów pozaeuropejskich. Istnieje sporo publikacji, które udowadniają, że zalety e-learningu przeważają wady, a skala wdrażania e-learningu praktycznie na wszystkich szczeblach kształcenia jest coraz większa. Wraz z rozwojem technologii informacyjnych, pojawieniem się nowych narzędzi informatycznych poszerzają się możliwości dydaktyczne i podnosi się jakość usług edukacyjnych, oferowanych w formie zdalnej. Jednocześnie pozostaje sporo pytań, na które jeszcze nie znaleziono odpowiedzi i na które spróbowali odpowiedzieć uczestnicy konferencji.

W ramach konferencji został także zorganizowany warsztat *Digital Humanities – IT Tools in Higher Education* oraz sesja dla nauczycieli *Modern methods of teaching, using multimedia application, e-learning platforms and other ICT tools in a school practice*. Przeprowadzono również wideokonferencję *Basic methodologies and tools to teach in the school of the future – MOOC case study* z udziałem naukowców w zakresie e-learningu z różnych krajów europejskich.

Wśród poruszonych podczas konferencji problemów były między innymi:

- efektywność wykorzystania e-learningu w kształtowaniu kompetencji kluczowych;
- teoretyczne i metodyczne aspekty nauczania na odległość na różnych szczeblach kształcenia;
- uwarunkowanie wykorzystania m-learningu w nauczaniu przedmiotów humanistycznych i przyrodniczo-metodycznych;
- efektywność wykorzystania współczesnych narzędzi informatycznych w kształceniu na odległość;
- pomoc technologii internetowych w rehabilitacji, terapii i edukacji dzieci niepełnosprawnych, w tym – dzieci z konkretnymi zaburzeniami psychofizycznymi;
- odpowiedź na pytanie: jakie są zasady etyczne i formalno-prawne dotyczące wdrażania e-learningu;

- poszukiwanie wyjaśnienia dla pytania: w jaki sposób współpraca międzynarodowa i udział we wspólnych projektach może pomóc w kreowaniu wspólnej przestrzeni informacyjno-edukacyjnej i wdrażaniu e-learningu.

W Konferencji uczestniczyło 80 osób: 41 uczestników krajowych, w tym 18 pracowników Uniwersytetu Śląskiego, 39 uczestników z zagranicy, w tym uczestnicy projektu IRNet z następujących instytucji: University of Ostrava (Czech Republic), Constantine the Philosopher University in Nitra (UKF) (Slovakia), University of Extremadura (Spain) – zdalnie, University of Twente, (The Netherlands) – zdalnie, The Lisbon Lusíada University, (Portugal) zdalnie, Borys Grinchenko Kyiv University (BGKU), (Ukraine), Herzen State Pedagogical University of Russia, St. Petersburg (HSPU), (Russian Federation), Dniprodzerzhinsk State Technical University (DSTU), (Ukraine), Curtin University in Perth (CU), Australia – zdalnie. Na 2015 r. jest zaplanowana kolejna VII edycja międzynarodowej konferencji naukowej *Teoretyczne i praktyczne aspekty nauczania na odległość*, która odbędzie się na Wydziale Etnologii i Nauk o Edukacji w Cieszynie 12–13.10.2015; z udziałem uczestników projektu IRNet i naukowców z różnych krajów – w tym zdalnie w formie wideokonferencji.

W wyniku realizowanego projektu została wydana monografia oraz publikacje rozpowszechniające wyniki projektu. Na podstawie najlepszych artykułów, opracowanych i wygłoszonych przez uczestników konferencji została wydana monografia pod tytułem: *E-learning and Intercultural Competences Development in Different Countries* (red. naukowy E. Smyrnova-Trybulska, WEiNoE UŚ, Cieszyn 2014): 484 s. ISBN 978-83-60071-76-2.

Rezultaty uzyskane w trakcie realizacji projektu

Podczas realizacji WP2 i WP3 zostały uzyskane następujące rezultaty:

- WP2: Analiza prawnych, etycznych, technicznych aspektów rozwoju narzędzi ICT i nauczania na odległość oraz stanu kompetencji międzykulturowych w krajach partnerskich (1–8 miesiąc projektu). W miesiącach tych zostały:
 - zbadane czynniki związane z procesem globalizacji i regionalizacji w rozwoju kompetencji kluczowych;
 - określone roli instytucji szkolnictwa wyższego dla rozwoju kluczowych kompetencji i nowych form współpracy międzynarodowej.
 - przeanalizowane czynniki prawne, etyczne, technologiczne, społeczne rozwoju technologii informacyjno-komunikacyjnych, kształcenia na odległość i kompetencji międzykulturowych w każdym z krajów partnerskich.
- WP3: Analiza i ocena rozwoju narzędzi ICT, nauczania na odległość i kompetencji międzykulturowych w krajach partnerskich (9–16 miesiąc projektu, etap ten jest w toku realizacji). W wyniku prac w kolejnych miesiącach trwania projektu:
 - w toku opracowywania jest system instrumentów, które pozwolą na uzyskanie wiarygodnych i porównywalnych danych na temat rozwoju technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz kompetencji nauczycieli i studentów w zakresie wykorzystania ICT w nauce i życiu zawodowym;
 - porównywane są dane na temat prawnych, etycznych, technologicznych i społecznych czynników, które wpływają na kompetencje w zakresie ICT i e-learningu oraz świadomości międzykulturowej;
 - przeprowadzane są wywiady, obserwacje procesu edukacyjnego, analiza procesu nauczania i uczenia się oraz materiałów dydaktycznych, kursów i programów nauczania oraz analiza danych;
 - powstało nowe czasopismo naukowe International Journal on Research in E-learning (<http://weinoe.us.edu.pl/content/instytut-nauk-o-edukacji/international-journal-research-elearning>).

Bibliografia

1. Altbach, P., Reisberg, L., Rumbley, L. (2009). Trends in Global Higher Education: Tracking an Academic Revolution A Report Prepared for the UNESCO. World Conference on Higher Education World Conference on Higher Education.
2. Bielecki, W. T. (2007). Wpływ globalnej gospodarki sieciowej na e-learning. E-mentor, 2(19). Pobrano z: <http://www.e-mentor.edu.pl/artykul/index/numer/19/id/401>
3. Boix-Mansilla, V., Jackson, A. (2011). Educating for global competency: Preparing our youth to engage the world. New York: Asia Society.
4. De Wit, H. (2011). Globalisation and Internationalisation of Higher Education (introduction to online monograph). Revista de Universidad y Sociedad del Conocimiento (RUSC), 8(2), 241-248. Pobrano 20 czerwca 2015, z: <http://rusc.uoc.edu/ojs/index.php/rusc/article/view/v8n2-dewit/v8n2-dewit-eng>
5. Kaźmierska, A. R. (2010). Instytucjonalne formy wspierania przedsiębiorczości akademickiej w Polsce. Pobrano 15 czerwca 2015, z: <http://www.e-mentor.edu.pl/pdf/ementor35.pdf>
6. Kommers, P., et al. (2014). Contrastive Analyses and Evaluation of The ICT and E-Learning Competences in Australia, Czech Republic, the Netherlands, Poland, Portugal, Russia, Slovakia, Spain and Ukraine Within the Framework of the IRNet International Research Network Project. W: E. Smyrnova-Trybulska (Red.), E-learning and Intercultural Competences Development in Different Countries (s. 13-30). Katowice-Cieszyn: Uniwersytet Śląski, Studio-Noa. ISBN 978-83-60071-76-2
7. Smyrnova-Trybulska, E. (2014). Some Results of the Research Conducted at the University of Silesia in the Framework of the International Research Network IRNet W: E. Smyrnova-Trybulska (Red.), E-learning and Intercultural Competences Development in Different Countries (s. 133-144). Katowice-Cieszyn: Uniwersytet Śląski, Studio-Noa. ISBN 978-83-60071-76-2
8. Portal projektu IRNet (b.d.). Pobrano 20 czerwca 2015, z: <http://irnet.us.edu.pl>
9. Sulmicka, M. (2004). Perspektywy rynku edukacji. E-mentor, 1(3). Pobrano 19 czerwca 2015, z: <http://www.e-mentor.edu.pl/artykul/index/numer/3/id/30>